EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 20.7.2010
KOM(2010) 372 galutinis

2010/0220 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

dėl valstybės pagalbos nekonkurencingų anglių kasyklų uždarymui palengvinti

{SEK(2010) 850}
{SEK(2010) 851}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. Pasiūlymo aplinkybės

Pagalba ES antracito pramonei reglamentuojama šiam sektoriui skirtu teisės aktu – 2002 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1407/2002 dėl valstybės paramos anglies pramonei[1] (toliau – Anglių reglamentas).

Anglių reglamentas nustoja galioti 2010 m. gruodžio 31 d. Nenustačius naujo teisinio pagrindo, kuriuo leidžiama teikti tam tikrų konkrečių rūšių valstybės pagalbą anglių pramonei, valstybės narės pagalbą galėtų teikti tik pagal visiems sektoriams taikomas bendrąsias valstybės pagalbos taisykles.

Pagal bendrąsias valstybės pagalbos taisykles, palyginti su Anglių reglamentu, valstybės pagalbos anglių pramonei (ypač, bet ne tik, pagalbos gavybos veiklai) galimybės yra gerokai mažesnės. Tačiau kai kuriose valstybėse narėse gavybos sąnaudos yra labai didelės, palyginti su esamomis ir prognozuojamomis pasaulio rinkos kainomis, todėl šiandien antracito gavyba yra ekonomiškai nekonkurencinga ir greičiausiai tokia išliks ateityje.

Subsidijuojamos anglys daro labai nedidelį poveikį energijos tiekimo saugumui ES lygmeniu (nors padėtis atskirose valstybėse narėse skiriasi). Dėl mažos subsidijuojamo antracito dalies bendroje ES energetikos struktūroje galimybės tokiomis subsidijomis kompensuoti tiekimo sutrikimus yra labai ribotos ne tik anglių, bet ir kitų energijos šaltinių sektoriuose. Subsidijuojamos anglys naudojamos tik 5,1 % ES elektros energijos pagaminti. Atsižvelgiant tik į pagalbą gavybos nuostoliams padengti, šis rodiklis yra tik 1,4 % (atskirose valstybėse narėse jis gali būti didesnis).

Nustojus galioti Anglių reglamentui, kai kurios valstybės narės turės uždaryti antracito kasyklas ir pašalinti susijusius socialinius ir regioninius padarinius. Dėl regioninės anglių kasyklų koncentracijos (pvz., Vokietijos Rūro regione, Ispanijos šiaurės vakarų regione, Rumunijos Žiu slėnyje) vienu metu uždarius tokias kasyklas, gali kilti didelių socialinių padarinių. Susijusiuose pramonės sektoriuose darbo gali netekti 100 000 darbuotojų. Jei staiga nutraukus subsidijas būtų nedelsiant uždarytos kasyklos, regionines darbo jėgos rinkas papildytų daugybė darbo netekusių kasyklų darbuotojų, kurių nebūtų įmanoma greitai įdarbinti kituose pramonės sektoriuose ir kurie, tikėtina, darbo neturėtų ilgai.

Be to, būtina atsižvelgti į šiuos aplinkos klausimus: uždarius kasyklą reikia imtis priemonių kasybos vietos aplinkai atkurti, pavyzdžiui, pašalinti kasybos įrangą iš kasyklos, išvalyti kasybos vietą, atlikti požeminius saugos darbus, pašalinti nuotekas ir t. t. Jei įmonė tęstų kasybos ir kitą ekonominę veiklą, valstybės finansavimas galėtų būti valstybės pagalba, todėl įmonei gali tekti nutraukti kitą veiklą, jei visas šias sąnaudas ji turėtų padengti pati.

Šiuo pasiūlymu siekiama valstybėms narėms pateikti teisinį pagrindą, kuriuo sudaromos galimybės veiksmingiau kovoti su neigiamais galimo kasyklų uždarymo laipsniškai panaikinus subsidijas padariniais, visų pirma socialinėmis ir aplinkos problemomis, kartu kuo labiau sumažinant vidaus rinkos konkurencijos iškraipymus.

[1] OL L 205, 2002 8 2, p. 1.

2. Viešos konsultacijos

2009 m. gegužės 13 d. – liepos 15 d. Komisija internete surengė atviras konsultacijas. Tuo tikslu Komisijos tarnybos savo interneto svetainėje paskelbė konsultacijoms skirtą dokumentą, kuriame aprašė problemą, politikos tikslus bei įvairias politikos galimybes ir paragino suinteresuotąsias šalis teikti pastabas. Be to, 2009 m. birželio 4 d. plenariniame posėdyje vyko konsultacijos su **gavybos pramonės sektoriaus** socialinio dialogo komitetu.

Komisija gavo 60 atsiliepimų.

Anglių pramonės ir kasybos įrangos pramonės socialiniai partneriai iš esmės pasisako už tai, kad būtų toliau teikiama dabar pagal Anglių reglamentą leidžiama tam tikrų rūšių valstybės pagalba. Jie ragina nustatyti naują ES tvarką, pagal kurią valstybės pagalba būtų teikiama veiklai mažinti, taip pat kasykloms uždaryti ir susijusiems įsipareigojimams vykdyti.

Aplinkos organizacijos nenorėtų, kad būtų nustatyta nauja anglių sektoriui skirta valstybės pagalbos teikimo tvarka. Jie teigia, kad valstybės pagalba anglių kasybos pramonei daro neigiamą poveikį švarios, tausios ir atsinaujinančiosios energijos gamybos pramonei ir neskatina efektyviai ir taupiai vartoti energiją. Jie teigia, kad atsinaujinančiosios energijos sektoriuje būtų galima sukurti daugiau darbo vietų, nei jų būtų prarasta anglių sektoriuje.

Dauguma anglių gavyba užsiimančių valstybių narių vyriausybių norėtų, kad būtų pratęstas dabartinis Anglių reglamentas arba priimtas naujas reglamentas, kuriuo būtų sudaromos galimybės taikyti bent dalį dabartinių pagalbos priemonių. Keletas anglių gavyba užsiimančių valstybių narių nebuvo tokios susirūpinusios, nes jau dabar neteikia valstybės pagalbos arba mano, kad jų anglių pramonei remti pakanka bendrųjų valstybės pagalbos taisyklių.

3. Poveikio vertinimas

Europos Komisija įvertino įvairias politikos galimybes, kaip kovoti su galimo kasyklų uždarymo laipsniškai panaikinus subsidijas neigiamais padariniais, visų pirma socialinėmis ir aplinkos problemomis.

1 galimybė. Pagrindinis scenarijus

Pagal pagrindinį scenarijų Komisija nesiūlytų naujo anglių sektoriui skirto teisės akto, taikytino nustojus galioti Anglių reglamentui. Nuo 2011 m. antracito sektoriui būtų taikomos tik bendrosios valstybės pagalbos taisyklės.

2 galimybė. Komisijos gairės

Komisija pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies c punktą priimtų gaires, kurios būtų panašios į laivų statybos ir plieno sektoriams skirtas gaires ir kuriomis valstybėms narėms būtų suteikiama galimybė teikti pagalbą anglių kasybos įmonių mokėjimams dėl kasyklos uždarymo atleistiems arba anksti į pensiją išėjusiems darbuotojams ir tokių darbuotojų konsultavimo ir profesinio perkvalifikavimo išlaidoms padengti. Tokia pagalba taip pat gali būti naudojama tebesitęsiančių sutarčių užbaigimo (daugiausia – 6 mėnesiams) ar tokių sutarčių nutraukimo išlaidoms padengti, atsižvelgiant į tai, kurios išlaidos yra mažesnės. Be to, tokia pagalba gali būti naudojama skubaus gavybos vietų valymo ir aplinkos atkūrimo išlaidoms padengti, tačiau negali būti naudojama požeminės zonos atkūrimo išlaidoms, kurios kartais gali būti labai didelės, padengti, nes tokios pagalbos

apimtis ir trukmė (kartais – nuolatinė) neatitiktų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies c punkto nuostatų.

3 galimybė. Tarybos reglamentas, kuriuo leidžiama riboto laikotarpio veiklos pagalba (uždarymo pagalba)

Komisija pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies e punktą teiktų Tarybos reglamento pasiūlymą. Šiuo reglamentu valstybėms narėms būtų suteikta galimybė teikti veiklos pagalbą esamiems gavybos nuostoliams padengti, kuri būtų aiškiai proporcingai mažinama, su sąlyga, kad bus tvarkingai nutraukta veikla pagal tiksliai nustatytą kasyklos uždarymo planą (taikoma tik jau esamoms kasykloms). Taip per ne ilgiau kaip 10 metų veiklos pagalba būtų laipsniškai nutraukta.

4 galimybė. Tarybos reglamentas, kuriuo būtų suteikiama galimybė padengti išskirtines išlaidas (perimtus socialinius ir aplinkos įsipareigojimus).

Komisija pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies e punktą teiktų Tarybos reglamento pasiūlymą. Šiuo reglamentu valstybėms narėms būtų suteikta galimybė teikti pagalbą su anglių kasyklų uždarymu susijusioms socialinėms ir aplinkos išlaidoms, pavyzdžiui, socialinėms išmokoms ir ankstesnių kasybos vietų aplinkos atkūrimo išlaidoms, padengti, kaip apibrėžta dabartinio Anglių reglamento priede.

5 galimybė. 3 ir 4 galimybių derinys

Komisija pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies e punktą siūlytų Tarybos reglamentą, kuriuo valstybėms narėms suteikiama galimybė teikti tiek uždarymo pagalbą (3 galimybė), tiek pagalbą išskirtinėms išlaidoms padengti (4 galimybė).

6 galimybė. Dabartinio Anglių reglamento pratęsimas 10 metų

Komisija pasiūlytų Tarybai pratęsti Tarybos reglamentą Nr. 1407/2002 (dabar galiojantį tekstą) dar 10 metų, t. y. iki 2020 m. pabaigos. Ši galimybė skiriasi nuo 5 galimybės tuo, kad nebūtų keliama anglių kasyklų uždarymo sąlyga ir nebūtų galima teikti investicinės pagalbos.

Įvairios galimybės buvo lyginamos darant prielaidą, kad atitinkamos valstybės narės, atsižvelgdamos į tam tikras politikos galimybes, iš tiesų teiktų leidžiamą pagalbą. Anglių sektoriui skirtose valstybės pagalbos taisyklėse numatoma tik valstybės pagalbos teikimo galimybė, o ne pareiga; atliekant poveikio vertinimą neįmanoma nuspėti, kokius valstybės pagalbos sprendimus priims valstybės narės.

2 galimybė **ekonomiškai** yra priimtinesnė nei pagrindinis scenarijus, nes pasirinkus šią galimybę būtų sušvelnintas tiesioginis ekonominis poveikis daugeliui susijusių regionų ir pramonės sektorių. Ji taip pat priimtinesnė nei 3–5 galimybės, nes pasirinkus šią galimybę būtų gerokai sumažintas poveikis konkurencijai.

Palankiausių **socialinių** rezultatų būtų pasiekta pasirinkus 5 galimybę, palyginti su pagrindiniu scenarijumi. Laipsniškai uždarant kasyklas, suteikiant kuo daugiau (ankstyvo) išėjimo į pensiją galimybių ir teikiant papildomą konsultavimo ir perkvalifikavimo pagalbą veiksmingai sumažinamas neigiamas kasyklų uždarymo poveikis susijusiems regionams. Nors pasirinkus šią galimybę nebūtų skatinamas nuolatinių daro vietų kūrimas, tačiau būtų tiesiogiai kovojama su geografinės socialinio kasyklų uždarymo poveikio koncentracijos keliuose regionuose problema.

Vertinant aplinkos požiūriu netikrumo yra daug. Nors nedelsiant arba gana greitai nutraukus gavybą (1, 2 ir 4 galimybės) aplinkos padėtis kasyklų vietose gerokai pagerėtų, tačiau padėtis neaiški dėl bendro šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, atsižvelgiant į anglis deginančių elektros energijos gamintojų išmetamą kiekį. Šis netikrumas kyla dėl didelio vietinių anglių pakeičiamumo importuotomis anglimis. Nors vietinės anglys nebūtų visiškai pakeistos importuotomis anglimis, politikos galimybių skirtumai priklausytų nuo nacionalinės politikos priemonių, kuriomis būtų skatinama pereiti prie kitų energijos šaltinių. Galiausiai, atsižvelgiant į vietinį poveikį, reikėtų pažymėti, kad pasirinkus 5 galimybę būtų finansuojamas kasybos vietų aplinkos atkūrimas, o laipsniškai uždarant kasyklas sudaromos galimybės geriau pasiruošti parengiamiesiems darbams, kuriuos būtina tinkamai atlikti prieš uždarymą.

Poveikio vertinime daroma išvada, kad nėra vienos aiškiai ir objektyviai palankiausios politikos galimybės. 2 ir 5 galimybės yra tinkamiausios siekiant politikos tikslo sušvelninti kasyklų uždarymo poveikį, kartu atsižvelgiant į 107 straipsnio 3 dalies c ir e punktais nustatytus skirtingus teisinius apribojimus, t. y. pagal c punktą neleidžiamą teikti veiklos pagalbą.

Kalbant apie dabartinio Anglių reglamento pratęsimą (6 galimybė), patirtis, sukaupta taikant šį reglamentą, rodo, kad jame numatyto proporcingo pagalbos mažinimo ir susijusių sąlygų nepakanka, kad būtų užtikrintas veiksmingas anglių pramonės restruktūrizavimas. Priešingai, valstybės narės galėtų nukrypti nuo politikos tikslų ir toliau teikti gavybos pagalbą nekonkurencingoms kasykloms be aiškaus įsipareigojimo jas uždaryti. Taigi tos pačios kasybos įmonės galėtų vis dar būti nekonkurencingos šiam reglamentui nustojus galioti dar po 10 metų. Pagrindinė nekonkurencingumo problema nebūtų išspręsta, o tik atidėta.

Remdamasi poveikio vertinimo rezultatais, Komisija nusprendė teikti 5 galimybe grindžiamo naujo Tarybos reglamento pasiūlymą. Iš tiesų, dėl uždaromų kasyklų keliuose ES regionuose bus jaučiamas didelis socialinis poveikis, kuriam šalinti reikalingas deramas pereinamasis laikotarpis. Per šį pereinamąjį laikotarpį veiklos pagalba bus reikalinga siekiant užtikrinti tinkamą ir laipsnišką veiklos sustabdymą. Dėl toliau nurodytų teisinių priežasčių šį tikslą galima pasiekti tik 107 straipsnio 3 dalies e punkto nuostatų pagrindu parengtu Tarybos reglamentu. Atsižvelgiant į ekonomikos ir finansų krizės padarinius ir į Komisijos deklaruojamą didesnį dėmesį socialiniams Europos politikos formavimo aspektams, ši papildoma valstybėms narėms skirta socialinio ir regioninio kasyklų uždarymo poveikio mažinimo priemonė padės didinti socialinę Europos regionų sanglaudą.

4. Teisiniai pasiūlymo aspektai

Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalį valstybės narės arba iš valstybės lėšų suteikta pagalba, kuria palaikomos tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba ir taip iškraipoma arba gali būti iškreipta konkurencija, yra nesuderinama su bendrąja rinka, jei tokia pagalba daroma įtaka valstybių narių tarpusavio prekybai, nebent šioje Sutartyje būtų numatyta kitaip.

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad tam tikra pagalba automatiškai suderinama su bendrąja rinka. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalyje išvardijama pagalba, kurią Komisija gali paskelbti suderinama su vidaus rinka. Ypač svarbu pažymėti, kad 107 straipsnio 3 dalies c punkte nustatyta išimtis pagalbai, skirtai tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad tai prieštarautų bendram interesui.

straipsnio 3 dalies e punkte nustatyta, kad kitos su vidaus rinka suderinamos pagalbos rūšys gali būti nurodytos kvalifikuota balsų dauguma Komisijos siūlymu priimtuose Tarybos sprendimuose.

Komisija mano, kad teikiant šiame pasiūlyme numatytos rūšies valstybės pagalbą, ypač didelę ilgą laikotarpį teikiamą veiklos pagalbą, peržengiamos galimybės, nustatytos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies c punkte. Todėl Komisija siūlo Tarybai remiantis 107 straipsnio 3 dalies e punktu nustatyti valstybės pagalbos antracito sektoriui rūšis, kurias Komisija gali paskelbti suderinamomis su vidaus rinka.

5. Poveikis biudžetui

Pasiūlymas neturi jokio poveikio Bendrijos biudžetui.

6. Išsamus pasiūlymo paaiškinimas

Komisija siūlo nustatyti anglių sektoriui skirtą valstybės pagalbos teikimo tvarką, kuri būtų taikoma laikinai, kol antracito (anglių) sektoriui bus visiškai taikomos bendrosios valstybės pagalbos taisyklės.

Be bendrosiose valstybės pagalbos taisyklės numatytų galimybių, šiame pasiūlyme siūloma dviejų rūšių antracito pramonei skirtą pagalbą paskelbti suderinama su vidaus rinka: uždarymo pagalbą ir pagalbą išskirtinėms išlaidoms padengti.

Uždarymo pagalba

Uždarymo pagalba – tai veiklos pagalba esamiems gavybos padalinių, kuriuos planuojama uždaryti, gavybos nuostoliams padengti. Taip sudaroma galimybė laipsniškai uždaryti nekonkurencingas anglių kasyklas.

Tokios rūšies pagalba gali būti teikiama tik anglių kasykloms pagal galutinį uždarymo planą. Todėl pagalba yra proporcingai mažinama ir turi būti grąžinta, jei susijusi kasykla neuždaroma. Tokia pagalba gali būti teikiama tik gavybos padaliniams, kurie jau veikė prieš Komisijai pateikiant šį pasiūlymą.

Per preliminarias diskusijas su susijusiomis valstybėmis narėmis paaiškėjo, kad dėl nenuspėjamų įvykių gali reikėti laikinai stabilizuoti arba padidinti subsidijas paskesniais metais, kad anglių kasykla galėtų veikti iki planuojamos uždarymo datos. Todėl Komisija nusprendė šiek tiek nukrypti nuo vienos iš poveikio vertinimo ataskaitoje pateiktos 5 galimybės priemonių: išlaikydama bendrą didelio proporcingo pagalbos mažinimo įpareigojimą, Komisija siūlo proporcingo pagalbos mažinimo lygį, nustatomą tolesniems penkiolikos mėnesių (o ne vienerių metų) laikotarpiams. Ji siūlo, kad pagalba būtų proporcingai sumažinama bent 33 % tolesniems penkiolikos mėnesių laikotarpiams, o uždarymo plano trukmė neviršytų 4 metų.

Pasiūlyme taip pat numatytos apsaugos priemonės, kuriomis siekiama išvengti pernelyg didelių kompensacijų ir apriboti galimus energetikos rinkos konkurencijos iškraipymus.

Pagalba išskirtinėms išlaidoms padengti

Tokia pagalba siekiama padengti ne su esama gavybos veikla, o su kasyklų uždarymu susijusias išlaidas, pavyzdžiui, perimtus socialinius ir aplinkos įsipareigojimus. Siūlomo reglamento priede pateikiamas išsamus išlaidų, kurios gali būti dengiamos, kategorijų sąrašas.

Procedūros

Pasiūlyme pateikiamos procedūrinės nuostatos, kurios panašios į Tarybos reglamento (EB) Nr. 1407/2002 nuostatas ir kuriose aiškiai nurodyta, kaip apie tokią pagalbą reikia pranešti Komisijai, kad ji, prieš nuspręsdama dėl leidimo, galėtų atlikti išsamų vertinimą.

2010/0220 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. …/…

dėl valstybės pagalbos nekonkurencingų anglių kasyklų uždarymui palengvinti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 107 straipsnio 3 dalies e punktą,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisės akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę[2],

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[3],

atsižvelgdama į Regionų komiteto nuomonę[4],

kadangi:

(1) 2002 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1407/2002 dėl valstybės paramos anglies pramonei[5] nustoja galioti 2010 m. gruodžio 31 d.

(2) Dėl mažos subsidijuojamų anglių dalies bendroje energetikos struktūroje tokių subsidijų išlaikymas siekiant užtikrinti energijos tiekimo saugumą Sąjungos lygiu nebepateisinamas.

(3) Pagal Sąjungos politiką, kuria skatinama naudoti atsinaujinantįjį ir mažiau anglies dioksido į aplinką išskiriantį kurą elektros energijai gaminti, pagalbos teikimas nekonkurencingoms anglių kasykloms neribotą laiką yra nepagrįstas. Todėl Reglamentu (EB) Nr. 1407/2002 leidžiamų rūšių pagalba neturėtų būti toliau teikiama neribotą laiką.

(4) Tačiau jei nebus anglių sektoriui skirtų valstybės pagalbos taisyklių, šiam sektoriui bus taikomos tik bendrosios valstybės pagalbos taisyklės. Tokiomis aplinkybėmis nekonkurencingos anglių kasyklos, kurios šiuo metu gauna pagalbą pagal Reglamentą (EB) Nr. 1407/2002, gali nebeatitikti pagalbos teikimo reikalavimų ir gali tekti jas uždaryti.

---

2 OL C[…], […], p. […].
3 OL C[…], […], p. […].
4 OL C[…], […], p. […].
5 OL L 205, 2002 8 2, p. 1.

(5) Nepažeidžiant bendrųjų valstybės pagalbos taisyklių, valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė imtis priemonių socialiniams ir regioniniams tokių kasyklų uždarymo padariniams sušvelninti, t. y. tvarkingai nutraukiant veiklą pagal neatšaukiamą uždarymo planą ir (arba) dengiant išskirtines išlaidas, visų pirma perimtus įsipareigojimus.

(6) Šiuo reglamentu siekiama, kad anglių sektoriuje būtų pereita nuo šiam sektoriui skirtų taisyklių prie bendrųjų visiems sektoriams skirtų valstybės pagalbos taisyklių.

(7) Siekiant kuo labiau sumažinti su pagalba susijusį konkurencijos vidaus rinkoje iškraipymą, tokia pagalba turėtų būti proporcingai mažinama ir teikiama išskirtinai gavybos padaliniams, kuriuos neatšaukiamai planuojama uždaryti.

(8) Siekdamos sušvelninti neigiamą pagalbos anglių sektoriui poveikį aplinkai, valstybės narės turėtų parengti tinkamų priemonių planą tokiose srityse, kaip energijos vartojimo efektyvumas, atsinaujinančioji energija arba anglies dioksido surinkimas ir saugojimas.

(9) Įmonės taip pat turėtų turėti teisę gauti pagalbą išlaidoms, kurios pagal įprastas apskaitos normas neturi tiesioginės įtakos gamybos kainai, padengti. Tokia pagalba skiriama su gavybos padalinių uždarymu susijusioms išskirtinėms išlaidoms padengti. Kad tokia pagalba nebūtų nepagrįstai teikiama įmonėms, kurios uždaro tik keletą savo gavybos vietų, tokios įmonės kiekvienam savo gavybos padaliniui turėtų turėti atskiras sąskaitas.

(10) Vykdydama šią užduotį, Europos Komisija turėtų užtikrinti, kad būtų nustatytos ir taikomos normalios konkurencijos sąlygos ir kad jų būtų laikomasi. Ypač atsižvelgiant į elektros energijos rinką, pagalba anglių pramonei neturėtų turėti įtakos elektros gamintojų sprendimui pasirenkant pirminės energijos šaltinius. Atitinkamai, sutarties šalys, atsižvelgdamos į esamas pasaulio rinkos sąlygas, turėtų nevaržomai susitarti dėl anglių kainos ir kiekio.

(11) Taikant šį reglamentą neatmetama galimybė, kad pagalba anglių pramonei gali būti suderinama su vidaus rinka dėl kitų priežasčių.

(12) Komisija turėtų įvertinti priemones, apie kurias pranešama pagal šį reglamentą, ir priimti sprendimus pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB Sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles[6],

[6] OL L 83, 1999 3 27, p. 1.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKIRSNIS

ĮVADINĖS NUOSTATOS

1 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Šio reglamento sąvokų apibrėžtys:

a) „anglys“ – tai aukštos kokybės, vidutinės kokybės ir žemos kokybės A ir B kategorijos anglys, kaip apibrėžta Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos tarptautinėje anglių kodifikavimo sistemoje[7];

b) „uždarymas“ – anglių gavybos ir pardavimo nutraukimas visam lakui;

c) „uždarymo planas“ – tai valstybės narės parengtas priemonių planas, kuriuo tikslas – visiškai uždaryti anglių gavybos padalinius;

d) „anglių gavybos padalinys“ – tai požeminiai ar atvirieji anglių kasiniai ir susijusi infrastruktūra, kuria naudojantis atskirai nuo kitų įmonės padalinių išgaunamos žaliavinės anglys;

e) „anglių gavybos metai“ – tai kalendoriniai metai arba kitas 12 mėnesių laikotarpis, kuris standartiškai nustatomas anglių pramonės sutartyse;

f) „gavybos sąnaudos“ – tai visos sąnaudos, susijusios su esama gavybos veikla, įskaitant kasybos darbus, anglių apdorojimo, visų pirma plovimo, dydžio nustatymo ir rūšiavimo, darbus ir jų gabenimą į pristatymo vietą, įprastą nuvertėjimą ir rinkos palūkanų norma grindžiamas palūkanas už skolintą kapitalą;

g) „esami gavybos nuostoliai“ – tai teigiamas anglių gavybos sąnaudų ir pardavimo pristatymo vietoje kainos skirtumas, dėl kurios sutarties šalys, atsižvelgdamos į esamas pasaulio rinkos sąlygas, nevaržomai susitarė;

h) „anglių importas“ – tai trečiosios šalies kilmės anglių produktų krovinys, į Bendrijos muitų teritoriją įvežamas ne tranzito tikslais ir skirtas elektros energijai gaminti arba kaip žaliava valstybės narės koksavimo krosnims.

---

[7] Tarptautinė vidutinės ir aukštos kokybės anglių kodifikavimo sistema (1998 m.). Tarptautinė žemės gelmėse esančios anglių klasifikacija (1998 m.) ir Tarptautinė žemos kokybės anglių kodifikavimo sistema (1999 m.).

II SKIRSNIS

PAGALBOS SUDERINAMUMAS

2 straipsnis

Principas

1. Atsižvelgiant į tai, kad nekonkurencingos anglių kasyklos tikrai bus uždarytos, pagalba anglių pramonei gali būti suderinama su tinkamu vidaus rinkos veikimu, jei ji atitinka šio reglamento nuostatas.

2. Pagalba skiriama tik išlaidoms, susijusioms su anglimis, naudojamomis Sąjungoje elektros energijai, kombinuotai šilumos ir elektros energijai bei koksui gaminti ir plieno pramonės aukštakrosnėms kūrenti, padengti.

3 straipsnis

Uždarymo pagalba

1. Įmonei teikiama specialios paskirties pagalba anglių gavybos padalinių esamiems gavybos nuostoliams padengti gali būti suderinama su vidaus rinkos principais tik tuomet, jei ji atitinka šiuos reikalavimus:

a) atitinkamų gavybos padalinių veikla turi būti uždarymo plano, kurio terminas – ne vėliau kaip 2014 m. spalio 1 d., dalis;

b) atitinkami gavybos padaliniai turi būti visiškai uždaryti pagal uždarymo planą;

c) pagalba, apie kurią pranešta, turi neviršyti numatomų gavybos sąnaudų ir numatomų pajamų per anglių gavybos metus skirtumo; faktiškai išmokėta pagalba turi būti kasmet patikslinama atsižvelgiant į faktines sąnaudas ir pajamas vėliausiai iki anglių gavybos metų, einančių po pagalbos suteikimo metų, pabaigos;

d) pagalbos suma tenkanti anglių tonos atitikmeniui neturi nulemti tokio Sąjungos anglių kainos pristatymo vietoje sumažėjimo, kad ji taptų mažesnė už trečiųjų šalių panašios kokybės anglių kainą;

e) atitinkami gavybos padaliniai turi būti vykdę veiklą 2009 m. gruodžio 31 d.;

f) valstybės narės bendra bet kokiai įmonei teikiama uždarymo pagalbos suma turi būti mažinama; tolesniems penkiolikos mėnesių laikotarpiams ji turi būti sumažinama bent 33 % pagalbos, suteiktos pirmajam uždarymo plano penkiolikos mėnesių laikotarpiui;

g) valstybės narės bendra anglių pramonei teikiama uždarymo pagalbos suma bet kuriais metais po 2010 m. turi neviršyti pagalbos sumos, kurią ta valstybė narė

suteikė ir kurią Komisija leido suteikti 2010 metais pagal Reglamento (EB) Nr. 1407/2002 4 ir 5 straipsnius.

h) Valstybė narė turi parengti priemonių planą, skirtą neigiamam pagalbos anglių sektoriui poveikiui aplinkai sušvelninti, tokiose srityse, kaip energijos vartojimo efektyvumas, atsinaujinančioji energija arba anglies dioksido surinkimas ir saugojimas. Valstybės pagalbos, kaip apibrėžta 107 straipsnio 1 dalyje, priemonių įtraukimas į tokį planą nedaro poveikio valstybei narei taikomiems pranešimo apie šias priemones ir jų sustabdymo įpareigojimams, nustatytiems Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalyje, ir šių priemonių suderinamumui su vidaus rinka.

2. Jei gavybos padaliniai, kuriems suteikta pagalba pagal šio straipsnio 1 dalį, neuždaromi Komisijos patvirtintame uždarymo plane nustatytą dieną, atitinkama valstybė narė susigrąžina visą pagalbą, kuri buvo suteikta per visą uždarymo plano laikotarpį.

4 straipsnis

Pagalba išskirtinėms išlaidoms padengti

1. Su anglių gavyba susijusią veiklą vykdančioms ar vykdžiusioms įmonėms teikiama valstybės pagalba, kuria siekiama suteikti joms galimybę padengti išlaidas, susidarančias ar susidariusias dėl anglių gavybos padalinių uždarymo ir nesusijusias su esama gavybos veikla, gali būti suderinama su vidaus rinka, jei išmokėta suma neviršija tokių išlaidų. Tokia pagalba gali būti naudojama:

a) tik gavybos padalinius uždarančių arba uždariusių įmonių, įskaitant uždarymo pagalbą gaunančias įmones, išlaidoms padengti;

b) kelių įmonių išlaidoms padengti.

2. Išlaidų, kurios dengiamos pagal šio straipsnio 1 dalį, kategorijos nurodytos priede. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma išlaidoms, patiriamoms dėl aplinkosaugos taisyklių nesilaikymo.

5 straipsnis

Sumavimas

1. Didžiausia pagal šį reglamentą leidžiama pagalbos suma taikoma neatsižvelgiant į tai, ar pagalba finansuojama visiškai iš valstybės išteklių ar iš dalies finansuojama Sąjungos lėšomis.

2. Pagal šį reglamentą leidžiama pagalba nesumuojama su jokia kita valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje, arba su kitu Bendrijos finansavimu, susijusiu su tomis pačiomis finansuoti tinkamomis išlaidomis, jei dėl tokio sutapimo viršijama pagal šio reglamento nuostatas leidžiama pagalbos suma.

6 straipsnis

Sąskaitų atskyrimas

Visa įmonės gauta pagalba nurodoma pelno ir nuostolių ataskaitos atskiroje pajamų eilutėje, atskirai nuo apyvartos. Pagal šį reglamentą pagalbą gaunančios įmonės turi tikslias atskiras sąskaitas kiekvienam savo gavybos padaliniui ir kitai su anglių kasybos veikla nesusijusiai ekonominei veiklai. Lėšos tvarkomos taip, kad nebūtų galimybės jų perduoti kitiems į uždarymo planą neįtrauktiems gavybos padaliniams arba panaudoti kitai tos pačios įmonės ekonominei veiklai vykdyti.

III SKIRSNIS

PROCEDŪROS

7 straipsnis

Valstybių narių teikiama informacija

1. Šiame reglamente nurodytai pagalbai taikomos ne tik 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB Sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles[8], nuostatos, bet ir specialios šio straipsnio 2–6 dalyse išdėstytos taisyklės.

2. Valstybės narės, ketinančios teikti uždarymo pagalbą, kaip nurodyta 4 straipsnyje, Komisijai praneša apie atitinkamų gavybos padalinių uždarymo planą. Plane nurodoma bent tokia informacija:

a) gavybos padalinių identifikavimo duomenys;

b) faktinės ar numatomos gamybos sąnaudos kiekvienam gamybos padaliniui per anglių kasybos metus.

c) numatomas gavybos padalinių, kurie įtraukti į uždarymo planą, anglių gavybos kiekis per anglių gavybos metus;

d) numatoma uždarymo pagalbos suma per anglių gavybos metus.

3. Valstybės narės praneša Komisijai apie visus uždarymo plano pakeitimus.

4. Valstybės narės praneša apie visą pagalbą, kurią jos ketina pagal šį reglamentą skirti anglių pramonei per anglių gavybos metus. Jos pateikia Komisijai visą informaciją, susijusią su numatomų gavybos sąnaudų skaičiavimu ir jų sąsajomis su uždarymo planais, apie kuriuos Komisijai pranešė pagal šio straipsnio 2 dalį.

5. Valstybės narės praneša Komisijai apie pagalbos sumą ir apie pagalbos, faktiškai išmokėtos per anglių gavybos metus, skaičiavimą ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo tų metų pabaigos. Jei iš pradžių per atitinkamus anglių gavybos metus sumokėtos sumos yra

[8] OL L 83, 1999 3 27, p. 1.

patikslinamos, valstybės narės Komisijai apie tai praneša iki kitų anglių gavybos metų pabaigos.

6. Pranešdamos apie pagalbą, kaip nurodyta šio straipsnio 4 ir 5 dalyse, ir apie faktiškai išmokėtą pagalbą, valstybės narės pateikia Komisijai visą būtiną informaciją, kad ji galėtų patikrinti, ar laikomasi šio reglamento nuostatų.

IV SKIRSNIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

8 straipsnis

Įgyvendinimo priemonės

Komisija imasi visų šiam reglamentui įgyvendinti būtinų priemonių. Ji gali sukurti bendrą 7 straipsnyje nurodytos informacijos perdavimo sistemą.

9 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis reglamentas įsigalioja 20-tąją dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Jis taikomas nuo 2011 m. sausio 1 d.

2. Šis reglamentas nustoja galioti 2026 m. gruodžio 31 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje […]

Tarybos vardu
Pirmininkas
[…]

PRIEDAS

4 straipsnyje nurodytų išlaidų apibrėžtis

1. Tik gavybos padalinius uždarančių įmonių išlaidos ir išlaidų atidėjiniai

Išimtinai šios išlaidų kategorijos ir tik jei tokios išlaidos susijusios su anglių gavybos padalinių uždarymu:

a) sąnaudos, susidariusios dėl socialinio aprūpinimo išmokų mokėjimo darbuotojams išeinant į pensiją anksčiau nei įstatymo nustatyto amžiaus;

b) kitos su darbo netekusiais darbuotojais susijusios išskirtinės išlaidos;

c) su valstybine sistema nesusijusių pensijų ir pašalpų mokėjimas darbo netenkantiems darbuotojams ir darbuotojams, turėjusiems teisę į tokias išmokas iki uždarymo;

d) įmonės padengtos darbuotojų prisitaikymo prie naujų sąlygų, siekiant padėti jiems rasti darbą ne anglies pramonėje, sąnaudos, ypatingai - sąnaudos mokymui;

e) nemokamas anglių tiekimas darbo netenkantiems darbuotojams ir darbuotojams, turėjusiems teisę į tokį tiekimą iki uždarymo, arba lygiavertė piniginė išmoka;

f) likutinės išlaidos, susidariusios dėl anglių pramonei taikomų specialių administracinių, teisinių ar mokestinių nuostatų;

g) su gamybos padalinių uždarymu susiję papildomi požeminiai saugumo darbai;

h) kasybos pažeidimai, jei juos sukėlė uždaromi gavybos padaliniai;

i) išlaidos, susijusios su ankstesnių anglių kasybos vietų aplinkos atkūrimu, ypač:

- likutinės sąnaudos, susidariusios dėl įnašų institucijoms, atsakingoms už vandens tiekimą bei panaudoto vandens pašalinimą,

- kitos likutinės sąnaudos, susidariusios dėl vandens tiekimo ir panaudoto vandens pašalinimo;

j) likutinės sąnaudos, skirtos padengti ankstesnį angliakasių sveikatos draudimą;

k) išlaidos, susijusios su tebesitęsiančių sutarčių nutraukimu arba pakeitimu (daugiausia – 6 mėnesių gavybos vertė);

l) išskirtinis esminis nuvertėjimas, jei jo priežastis – gavybos padalinių uždarymas.

Žemės vertės padidėjimas išskaičiuojamas iš finansuoti tinkamų g, h ir i punkte nurodytų kategorijų išlaidų.

2. Kelių įmonių išlaidos ir išlaidų atidėjiniai

a) su valstybine sistema nesusijusių įmokų socialinio draudimo išlaidoms padengti padidėjimas dėl sumažėjusio mokėtojų skaičiaus uždarius gavybos padalinius;

b) su gavybos padalinių uždarymu susijusios išlaidos vandeniui tiekti ir nuotekoms pašalinti;

c) įmokų įstaigoms, atsakingoms už vandens tiekimą ir nuotekų pašalinimą, padidėjimas, jei jo priežastis – po gavybos padalinių uždarymo sumažėjęs anglių gavybos, nuo kurios skaičiuojamos įmokos, lygis.